

Amsterdam, 18 september 2018.

Tweede Beleidsplan St. Nederlands Boeddhistisch Archief

Het Bestuur van St. Nederlands
Boeddhistisch Archief

1. Inleiding

Voor u ligt het tweede beleidsplan van de stichting Nederlands Boeddhistisch Archief (NBA). Het plan beschrijft de achtergronden en de doelstellingen van het NBA en de doelen die zij in de komende vijf jaar denkt te kunnen realiseren (2018-2023).

2. Ontstaan, doelstelling, positie en functies van het NBA

2.1 Het ontstaan, het bestuur en vrijwilligers van het NBA

Het idee voor een Nederlands Boeddhistisch Archief (NBA) ontstond op 24 april 2010 tijdens een symposium voorafgaande aan een ledenvergadering van de Boeddhistische Unie Nederland (BUN). Niet veel later werd er een werkgroep NBA gevormd binnen de stichting Vrienden van het Boeddhisme (VvB) om het initiatief verder vorm te geven. De werkgroep, bestaande uit Rinus Laban (voorzitter), Jelle Seidel (secretaris) en Jacques den Boer ging in november 2011 formeel van start. In 2012 voegde Lodi Leeuwenberg zich bij hen.

Begin juni 2014 ontstond uit de werkgroep een zelfstandige “Stichting Nederlands Boeddhistisch Archief” met daarin drie bestuursleden Rinus Laban (voorzitter), Fred Gales (secretaris) en Peter Richardus (penningmeester). Het bestuur wordt sinds het begin bijgestaan door een vaste adviseur dr. Henk Blezer (Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit) en komt elke twee maanden bij elkaar. Een drietal trouwe vrijwilligers werken aan de bibliotheek: Lodi Leeuwenberg, Ine van Schaik en Paul Spaans-de Vries. Alle drie hebben een professionele bibliotheek achtergrond.

Erfgoed boeddhisme in Nederland

Het boeddhisme in Nederland heeft zich vanaf 1949 in toenemende mate georganiseerd. Sinds 1960 ontplooiën ongeveer zestig organisaties. Dit waren voornamelijk leken-sangha's waarbinnen vele afzonderlijke (kleine) groeperingen. Langzamerhand is het boeddhisme daarmee in Nederland uitgegroeid tot een van de vijf belangrijke religieuze stromingen. De meeste van deze organisaties hebben de beschikking over archiefmateriaal dat meestal niet op adequate wijze is bewaard, ook zijn er tal van deelarchieven ontstaan die verloren dreigen te gaan. Hetzelfde geldt voor de persoonlijke archieven van de pioniers, veelal uit de jaren zestig daterend. De boeddhistische gemeenschap in Nederland heeft juist daarom nu een sterke behoefte om deze archieven te redden en op een centrale plaats onder te brengen.

2.2 Doelstellingen van het NBA

Uit het voorgaande volgt de hoofddoelstelling van het NBA: het veiligstellen van het Nederlands boeddhistisch erfgoed, in de ruimste zin. Daarnaast worden er in de statuten enkele afgeleide doelstellingen genoemd, onder andere :

(a) **Bevorderen van bestudering.** Hiervoor heeft het NBA onder meer de film-eindproducties van de Boeddhistisch Omroep Stichting (BOS) op *YouTube.com* beschikbaar gesteld. De komende periode zullen de radio-uitzendingen daarvan aangevuld worden op *SoundCloud.com* en zal een start gemaakt worden met het online presenteren van de bestaande Nederlands boeddhistische tijdschriften. Het NBA wil zich daarnaast in de toekomst meer gaan richten op de ondersteuning van specifieke doelgroepen, waaronder het onderwijs, gedetineerden en Nederlandse monniken/nonnen.

(b) **Documenteren.** Het NBA heeft inmiddels al een indrukwekkende collectie archieven weten te verwerven en zal verder gaan met het ordenen en inventariseren van dit archiefmateriaal. De komende jaren wordt uitgekeken naar stukken afkomstig van de Stichting Jonge Boeddhisten Nederland, Arya Maitreya Mandala en de Tiltenberg. Ook het archief van het NBA zelf, zowel organisatie als verworven materiaal moet nog ontsloten worden. Wat de boeken betreft, op de NBA website staat reeds een catalogus van de NBA Bibliotheek met de verworven boeken over het boeddhisme, de catalogus wordt voortdurend aangevuld.

(c) **Ondersteunen van onderwijs en onderzoek.** Er lopen momenteel contacten met de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit om te onderzoeken of er een samenwerkingsverband mogelijk is. Het is de wens van het NBA om uiteindelijk haar papieren archief onder te brengen bij een van deze universiteiten. Sporadisch wordt er door het NBA bemiddeld, zoals recentelijk nog bij het Boeddhistisch Vormend Onderwijs (BVO). Ook de NBA website mag hier genoemd worden, hier komen regelmatig verzoeken voor informatie binnen, met name van studenten.

2.3 De positie van het NBA

Het NBA kan inmiddels beschouwd worden als de centrale wegwijzer, adviseur en bewaarder van het Nederlands boeddhistisch erfgoed. Het NBA wordt niet alleen (h)erkent door alle (landelijke) boeddhistische organisaties maar krijgt ook structurele steun vanuit de BUN en de Stichting Vrienden van het Boeddhisme.

Het NBA is een vaste aanwezige bij de Algemene Leden Vergaderingen van de BUN en wordt jaarlijks voor activiteiten uitgenodigd door de He Hua Tempel. Ook heeft het NBA de interesse weten te wekken van de Europese Boeddhistische Unie, helaas ontbreekt het thans aan capaciteit omdat dit contact verder te verdiepen. Steeds meer personen weten de NBA website te vinden en m.n. studenten beginnen er nu gebruik van te maken. Daarnaast ontvangt het NBA regelmatig informatie verzoeken en sporadische donaties. Ook landelijk wordt het NBA gezien, bijv. ter gelegenheid van de 'Religietop' in de Ridderzaal op 20 november 2014. Hier sprak het NBA met de aanwezige vooraanstaande politici (de heren Asscher, Opstelten en Rutte). Ook presenteerde het NBA zich meerdere malen in de boeddhistische media in positieve zin. Het NBA is jaarlijks een prominente gast tijdens de 'Boeddha dag' op de Nieuwmarkt te Amsterdam.

Het NBA wil zich de komende jaren sterk maken voor typisch westerse onderwerpen welke een relatie met het boeddhisme hebben: jeugd, christendom, psychologie, vrouwen en seksualiteit. Deze onderwerpen zijn historisch gezien binnen het boeddhisme onderbelicht, met name in de Aziatische landen. Het westers boeddhisme kan in de vorming en ontwikkeling hiervan mondiaal een toenemende rol gaan spelen en het NBA wil daar aan bijdragen.

2.4 Functies van het NBA

Het NBA ambieert een drietal functies binnen de Nederlands(talige) boeddhistische gemeenschap, die van wegwijzer, adviseur en bewaarder.

(a) Wegwijzer omdat - gegeven de spreiding van de relevante collecties over veel archieven, bibliotheken, boeddhistische groeperingen en personen - een meer centraal informatiepunt van groot belang is. Op de website staat ook een overzicht van (online) archieven waar informatie over het boeddhisme te vinden is.

(b) Adviseur vanwege het belang van goed beheer van dit erfgoed door boeddhistische groeperingen en personen. Het NBA adviseert hierin boeddhistische organisaties en verstrekt archief materiaal wanneer dat nodig is.

(c) Bewaarder, om te voorkomen dat waardevolle collecties verloren gaan en vanwege het belang van de opbouw van een boeddhistisch archief naast andere archieven, documentatiecentra en bibliotheken. Het NBA doet echter meer dan alleen bewaren, het werkt actief aan collectievorming, beheer, ontsluiting en beschikbaarstelling. Gestreefd wordt naar een zelfstandige positie naast andere archieven en bibliotheken. Daarbij past bescheidenheid en een goede samenwerking. Hiervoor is het NBA in gesprek met de Universiteitsbibliotheek Leiden (UBL) en de Vrije Universiteit waar serieuze belangstelling bestaat voor de NBA collecties. Voor het verworven filmarchief van de Boeddhistisch Omroep Stichting (BOS) heeft het NBA thans een opslagruimte in Hoofddorp in gebruik, dat ter beschikking is gesteld door de stichting Vrienden van Boeddhisme.

3. Financiën

Voor een nuttige bedrijfsvoering zijn goede financiële voorwaarden noodzakelijk. De komende periode wil het bestuur daar een solide basis voor leggen door te proberen meer sponsors en donateurs aan te trekken. Naast de reguliere steun van de BUN en de VvB zal hier actief naar worden gezocht. Een poging om reclame-inkomsten te winnen via YouTube is helaas afgeketst omdat daarvoor het regelmatig uploaden van materiaal op deze site een vereiste is.

Inmiddels is het NBA door de Belastingdienst aangemerkt als een ANBI instelling waardoor schenkers voor een belastingvoordeel in aanmerking komen. Er is een 'PayPal' account geopend en is ook besloten om Bitcoin te accepteren. Er wordt momenteel gekeken naar de verruiming van de transactie mogelijkheden met iDeal en de mogelijkheden van een NBA webwinkel.

4. NBA archieven

4.1 Werkwijze

Uitgangspunt is dat het NBA de werkmethode hanteert die algemeen geldend zijn in zowel de archief- als de bibliotheekwereld. Aansluiting bij de gangbare praktijken binnen deze vakgebieden garanderen structuur en een bepaald kwaliteitsniveau. Het draagt tevens bij aan de erkenning door andere instellingen in de archief- en bibliotheekwereld.

Deze werkmethode kunnen worden onderscheiden in een vijftal hoofdtaken, in volgorde :

- (1) allereerst wordt een duidelijk collectieprofiel vastgesteld (boeddhisme in Nederland)
- (2) daaruit volgt de collectievorming binnen dat gebied
- (3) de verworven collecties vragen om een goed (fysiek) beheer
- (4) de archieven worden ontsloten middels inventarislijsten
- (5) tenslotte kan beschikbaarstelling aan de gebruikers plaatsvinden.

De **collectievorming** zal in de eerste fase bij alle archiefcollecties hoofdzakelijk passief zijn. Dat betekent dat het NBA zo veel mogelijk tracht te verwerven wat organisaties of personen wensen af te staan, uiteraard altijd indien passend binnen het collectieprofiel. Het NBA onderscheidt daarbij archieven in Nederland van leken-sangha's, algemeen boeddhistische organisaties en particulieren. In een volgende fase, als een genuanceerder beeld is ontstaan, is een meer actieve collectievorming geboden om stelselmatig potentiële archieven op te sporen, schenkers actief te benaderen en te pogen aanwezige lacunes aan te vullen.

Het **fysieke beheer** komt bij alle archiefcollecties neer op schonen, verzorgen, bewaren en (basaal) ordenen. Ook aanwezige digitale archieven vergen beheer, maar dat is van een ander soort dan papieren. Ditzelfde geldt voor 'Beeld en Geluid' (videobanden, diskettes, films enz.), qua materiaal-soort te beschouwen als een derde categorie, naast papier en digitaal. De komende periode wil het bestuur een structurele oplossing vinden voor de fysieke opslag van haar archief materiaal.

Ontsluiting van archieven begint met een verdere meer specifieke ordening van het materiaal, waarna in een inventaris de inhoud van het archief wordt beschreven. Zo ontstaat een gestructureerd overzicht en kunnen gezochte stukken worden teruggevonden. Dit werk kan worden vergeleken met een bibliotheekcatalogus, waarin met zgn. titelbeschrijvingen (auteur, titel, onderwerp, enz.) de aanwezige boekwerken worden aangegeven. De werkgroep streeft ernaar om de archief inventarissen op de NBA-site te plaatsen, zoals dat nu al gebeurt met de catalogus van de NBA bibliotheek.

Digitaal ontsluiten gebeurt bij archief- en bibliotheekmateriaal met zgn. Documentmanagement-systemen (DMS, computersystemen die documenten beheren, zie onder 4.4). Bij media gerelateerd materiaal (Beeld en Geluid) ligt dat alles anders, daarbij hangt de ontsluitingsmethode af van de aard van het materiaal.

De **beschikbaarstelling** van het verzamelde en geïnventariseerde archiefmateriaal zal, zolang de genoemde hoofdtaken nog niet op orde zijn, voorlopig nog zeer beperkt blijven. Ook op termijn kan het voorkomen dat collecties, vanwege vertrouwelijkheid, beperkt toegankelijk zullen zijn. Als de inventarissen eenmaal op de site staan kan eraan gedacht worden de eigenlijke archiefstukken op den

duur ook via de website ter inzage aan te bieden. Dit is dan weer afhankelijk van of de archieven worden overgebracht naar een archief instelling dan wel onder eigen beheer van het NBA worden gehouden. Een stapsgewijze aanpak is hier geboden, steeds gezien welke volgende stap kan worden gezet. Dit alles is natuurlijk ook sterk afhankelijk van beschikbare mankracht en de financiële middelen.

4.2 Papieren archief

Archiefmateriaal kan bestaan uit papieren en digitale documenten, zoals vergaderstukken, stukken over bijzondere onderwerpen, brieven, boeken en tijdschriften, brochures, notities, enz.

Het NBA richt zich hoofdzakelijk op archiefmateriaal van (of over) groeperingen en personen die van betekenis zijn voor de bestudering van het boeddhisme in Nederland. 'Boeddhisme in Nederland' wordt breed opgevat, het gaat ook om de activiteiten van Nederlandse boeddhisten in het buitenland. Zo is bijv. ook het boeddhisme in het voormalig Nederlands-Indië van belang, omdat daar in het verleden ontwikkelingen hebben plaatsgevonden die later in Nederland werden voortgezet. Ook gaat de belangstelling van het NBA uit naar aanverwante organisaties die mensen weten te interesseren in het boeddhisme, zoals bijv. Tai Chi, Kungfu e.d.

In de jaren van haar bestaan (sinds 2012) heeft het NBA al een vrij groot papieren archief weten op te bouwen :

✓ St. Boeddhistische Vriendenkring	(1949-1967) ontsloten
✓ St. Boeddhistisch Centrum Nederland	(1967-1978) ontsloten
✓ St. Vrienden van het Boeddhisme	(1967-2010) ontvangen
✓ Ned. Buddha-Dhamma Stichting	(1972-1976) ontsloten
✓ St. Ned. Boeddhistisch Studie Centrum	(1986-1988) ontsloten
✓ Kwartaalblad Boeddhisme (tijdschrift)	(1999-2004) ontvangen
✓ Vorm & Leegte (tijdschrift)	(2005-2008) in beheer
✓ Boeddhistische Omroep in Oprichting	(1997-2000) in beheer
✓ Boeddhistische Omroep Stichting	(2000-2015) ontsloten
✓ Boeddhistische Unie Nederland	(1978-2011) ontsloten
✓ Zen, Zien & Tekenen	(1978-2017) ontvangen
✓ St. Nederlands Boeddhistisch Archief	(2012-2018) in bezit

Andere archieven die tevens in beheer zijn zullen de komende jaren ontsloten worden. Daarnaast is er nog allerlei 'los materiaal' zoals affiches, brochures e.d.. In de planning staat nog verwerving van archieven van o.a. de Stichting Jonge Boeddhisten Nederland, Arya Maitreya Mandala en de Tiltenberg. Daarnaast zal er gekeken worden om materiaal te verzamelen van ver voor 1949, afkomstig van schrijvers, kunstenaars, schilders ed. Ook een onontgonnen gebied is het archiveren van materiaal afkomstig van de allochtone gemeenschappen in Nederland uit o.a. China, Thailand, Sri Lanka en Vietnam. Tenslotte vormt ook het Indonesisch verleden een dankbare bron om vast te leggen.

4.3 Digitale archief

Het bestuur ziet digitalisering als een essentiële activiteit. Papier is vergankelijk en computer bestanden in principe ook, maar een digitaal archief kan voor de continuïteit eenvoudig gekopieerd worden en dus op meerdere plaatsen worden bewaard. De fysieke omvang van een digitaal archief is vele malen kleiner dan die van een papieren archief, dit feit scheelt archiefruimte, die bovendien niet hoeft te voldoen aan allerlei klimatologische eisen. Een digitaal archief is - mits goed ingericht - via de website goed te ontsluiten, waardoor een fysiek bezoek aan het archief niet meer nodig is. De mogelijkheid het archief en de bibliotheek snel eenvoudig digitaal te doorzoeken vergroot dan ook de toegankelijkheid ervan.

Het NBA heeft in september 2018 circa 3,2 Terabyte digitaal archief. Dit archief bestaat uit veel documenten, afbeeldingen, film,- en geluidsmateriaal, boeken en anderzijds. Deze ruwe collectie moet nog ontsloten worden.

Document Management Systeem (DMS)

Het NBA is met dank aan de VVB in het bezit gekomen van hard-, - en software om een Document Management Systeem (DMS). De komende tijd zal dit systeem verder ontwikkeld worden met als bedoeling deze beschikbaar te stellen op het internet.

Content Management Systeem (CMS)

De website van het NBA is inmiddels toe aan een derde generatie. Hiervoor zal gekozen worden voor een actuele content management systeem zoals Wordpress of Joomla, gecombineerd met een webwinkel faciliteit. Op de website zullen de radio-uitzendingen van de BOS beschikbaar gesteld worden. Verder zal er speciale aandacht uitgaan naar het digitaliseren van tijdschriften. Met de complete serie van de Saddharma heeft het NBA hier al een aanvang mee gemaakt. Het is de wens van het bestuur om meer tijdschriften in te scannen en online centraal doorzoekbaar beschikbaar te stellen. De vernieuwde website zal uitgebouwd worden met een volledige zoekfunctie die PDF-bestanden kan indexeren. Ook zal er gekeken worden om de website in meerdere talen beschikbaar te stellen.

YouTube.com

Het NBA heeft de afgelopen jaren alle film eindproducties die de BOS heeft uitgezonden verzameld, gedigitaliseerd en geconverteerd. Als deze films zijn beschikbaar gesteld op een eigen YouTube-kanaal. Het NBA heeft de intentie om het kanaal verder te benutten voor zowel eigen als materiaal afkomstig uit andere bronnen. Ook wordt onderzocht om dit materiaal op andere websites beschikbaar te stellen, gedacht kan worden aan www.archive.org e.d.

Websites

Het NBA is begonnen met het archiveren van websites en wil dit intensiveren.

5. NBA Bibliotheek

5.1 Boeken

Naast de archieven worden ook boeken, tijdschriften en overige media verzameld in de NBA Bibliotheek. Boeddhistische organisaties en uitgeverijen in de hele wereld hebben veel drukwerk geproduceerd dat als boeddhistisch erfgoed in een bibliotheek- en documentatiecentrum kan worden bewaard.

Inmiddels heeft het NBA al een grote verzameling boeken waaronder de oude bibliotheek van de VvB (ca. 800 titels). Deze laatste unieke bibliotheek is ontstaan in de jaren zestig, toen er in ons land nog nauwelijks boeken over boeddhisme voorhanden waren. Sindsdien is de situatie volkomen veranderd. Boeken over het boeddhisme bevinden zich nu wel in alle openbare bibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek maar beperkt of onvolledig. Sangha's beschikken soms ook over een eigen bibliotheek. Bovendien hebben de jongere generaties over het algemeen een zeer goede kennis van het Engels, de taal waarin veel boeddhistische boeken in ons land worden gelezen, en is het internet een voor iedereen toegankelijke wereldwijde informatiebron over het boeddhisme. Steeds meer boeken zijn ook online te downloaden.

Het NBA heeft bij de 'collectievorming' vanaf het begin besloten de bibliotheek alleen op te bouwen met boeken en ander gedrukt materiaal dat wordt geschonken, of dat bijvoorbeeld meekomt met verworven archiefmateriaal. Daarbij zijn boeken in alle talen welkom. Verassend is om te constateren dat in de afgelopen vijf jaar ca 3500 boeken als schenkingen zijn ontvangen en thans worden beheerd. Er is al sprake van een breed georiënteerde collectie, waarbij alle stromingen ruimschoots zijn vertegenwoordigd en dit in alle talen die binnen dit onderwerpsgebied verwacht kunnen worden. De

verworven collectie is thans voor bijna de helft ontsloten (gecatalogiseerd), de digitale catalogus staat online raadpleegbaar op de NBA site en wordt vrijwel wekelijks aangevuld.

De NBA bibliotheek wordt met minimale middelen beheerd en ontsloten. Bij alle schenkingen werden geen kosten gemaakt en het beheer en de catalogisering geschied door de vrijwilligers.

In de periode 2018-2023 denkt het NBA dubbele boeken te kunnen schenken aan bijv. universiteiten en gevangenissen. Het NBA hoopt en verwacht de bibliotheek op den duur wellicht in zijn geheel onder te kunnen brengen bij een hiervoor geschikte boeddhistische instelling in het land.

5.2 Tijdschriften

Inmiddels werd ook een behoorlijke tijdschriften collectie opgebouwd, eveneens grotendeels door schenkingen, deze collectie wordt onlosmakelijk met het papieren archief gezien. Gestreefd wordt om de belangrijkste Nederlandstalige tijdschriften online beschikbaar te gaan stellen, bij voorkeur in een doorzoekbare omgeving. Overwogen wordt om de buitenlandse tijdschriften onder te brengen bij een universiteit.

6. Publicaties

Het NBA wil de komende jaren aangrijpen om enkele boeken te publiceren.

Bijlage A.

Planning en activiteiten

ARCHIEF

- Contacten warm houden en verwerven wat mogelijk is, zonder budget
- Opslag consolideren
- Ordenen, beheer, scannen
- Onderbrengen van het papieren archief
- Ontsluiting archieven BIOI, VVB en NBA
- Uitbouw van de collectie o.a. met ' Stichting Jonge Boeddhisten Nederland' , Arya Maitreya Mandala en de Tiltenberg.

BEELD & GELUID

- Contacten onderhouden en verwerven wat mogelijk is, zonder budget
- Voorlopige opslag
- Aanvullen YouTube en Soundcloud archief
- Archief ook beschikbaar stellen op andere web locaties
- Digitale bestands,- en naamconventie uitwerken
- Opstellen werkinstructies.

BIBLIOTHEEK

- Voorlopige opslag, beheer en catalogisatie
- Dubbelen aanbieden aan gedetineerden
- Universiteiten faciliteren
- Uitbreiden collectie

FACILITAIRE TAKEN

- Huisvesting, lobby in eigen kringen
- Budget, fondsenwerving

Hoofd activiteiten 2018 - 2023

1. Her-publicatie boek 'Het buddhisme en zijn stichter'
2. Onderbrengen papieren archief
3. Vernieuwde website
4. Inscannen en beschikbaar stellen van Nederlandse tijdschriften
5. Ontsluiting Archief VVB, BIOI en NBA
6. Uitbreiding collecties
7. Aanvulling in het bestuur
8. Beschikbaar stellen van het Document Management Systeem op internet
9. Onderzoeken of lidmaatschap EBU interessant is